

31274376-3	18/03/2012	מַעְרִיב - כּוֹתֶרֶת	עמוד 22	2	15.91x16.56
21131					

« יאיר גלר

אלכוהול, סמים וטלוויזיה

העובדה שהמדינה תומכת כספית בתוכניות שמציגות את השימוש בחומרים אסורים כלגיטימי, היא אבסורד שצריך להיפסק באופן מיידי

פרשיית האבוקדו בבית "האח הגדול", שבמרכז עמדו שיחות בין דיירי הבית שעסקו בפרי הירוק כמילת קוד לסמים בעלי צבע דומה, העלתה בחזרה לסדר היום את הצורך בכללי אתיקה מנחים לגופי השידור השונים. למרבה הצער, "האח הגדול" לא לבד; "עספור", "רמזור", "מחוכרים" ועוד – כולן סדרות מקור ישראליות שבהן הסמים מהווים חלק אינטגרלי מחייהם של הגיבורים.

בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה שבה תוכניות המוקרנות בפריים-טיים מציגות את השימוש בסמים כלגיטימי וכחלק אינטגרלי מהפעילות החברתית של כוכביהן, שלא אחת הופכים להיות מודל חיקוי עבור הצופים. נכון שמסך הטלוויזיה סובל תופעות רבות של אלימות, רצח ושאר מרעין בישין, אך במקרה הזה מדובר על תופעה שמוכרת לנוער, נמצאת סביבו ולפתע מקבלת הכשר טלוויזיוני על ידי דמויות נורמטיביות שעמן בני הנוער יכולים להזדהות. למעשה, בעת שהמדינה ורשויות האכיפה משקיעות משאבים רבים במטרה למנוע את השימוש בסמים ואת צריכת האלכוהול הבלתי

אחראית ולהטמיע בנוער את התפיסה שהשימוש בסמים הוא פסול ובעל השלכות לעתיד, הטל-וויזיה מציגה תמונת מצב שונה. אלף תוכניות הסברה וקמפיינים יקרים נגד שימוש בסמים לא יעזרו, כל עוד במקביל, על מסך הטלוויזיה שמהווה גורם מרכזי בעיצוב התודעה של בני הנוער בכל מקום בעולם, מופיעה סדרה דוגמת "עספור" המתייחסת לסמים בקלילות; כאל פעולה כמעט תמימה שגורמת למבצעה להיות רק חביבים ומצחיקים יותר. האבסורד נוצר כשאותן סדרות מקור זוכות לתמיכה מגופי מדינה, ואז המדינה למעשה נאלצת להתמודד עם השפעתם של תכנים שהיא עצמה לוקחת חלק במימונם. העובדה שמסרים המעודדים שתייה לשוכרה ושימוש בסמים הפכו לשכיחים בפריים-טיים הטלוויזיוני, מחייבת התייחסות מערכתית של כל הגופים המשרדים. הווי"א-ר די הפך את שעות השידור ללא רלוונטיות – כל ילד יכול לראות כל סדרה מתי שיחפץ בכך – ולכן ההסדרה חייבת להתמקד בתכנים ולא בשעות השידור. אין זה נושא שצריך ונכון לפתור אותו בכפייה

באמצעות חקיקה והפעלתם של כלים רגולטוריים, אלא בהסכמה, באמצעות היברות בין כל הגורמים הרלוונטיים. אני מאמין באמת ובתמים כי ראשי הערוצים אינם מעוניינים שהסדרות שהם משרדים יעודדו נערים ונערות לעשן סמים או לשתות לשוכרה. לכן האחריות של כולנו היא לנסח קוד אתי חדש שלא יעסוק באסור ובמותר, אלא בנכון ובלא נכון. מה שיוסכם שלא נכון לשדר – לא ישודר. קוד אתי לסמים ולא לכוהול בטלוויזיה הוא צורך חיוני ומיידי. חשוב לקבוע באופן ברור את הכללים המנחים שכל גופי השידור יוכלו לפעול לאורם ואשר ימנעו את הישנותם של מקרים דוגמת "פרשיית האבוקדו". כולי תקווה כי הערוצים השונים, בשיתוף עם הרשות השנייה ומועצת הכבלים והלוויין, ירימו את הכפפה הזו ויקדמו יחד עם הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול קוד אתי חדש שיאפשר לסדרות להיות מעניינות, מצחיקות ובר בבר לא מזיקות. ☼ הכותב הוא מנכ"ל הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול